

La Veu de Catalunya

5cent.

ANY 1er. NÚM. 34

BARCELONA: DIVENDRES 3 DE FEBRER DE 1899

EDICIÓ DEL VESPRE

DIARI CATALÀ D'AVISOS, NOTICIAS Y ANUNCIS
Redacció y Administració: Rambla de las Flors, 25.—Teléfono 152.
PREUS DE SUSCRIPCIÓ
BARCELONA (Edició del vespre). 1ra al mes. 4 ptas. trimestre
Edició del matí. 1ra al mes. 4 ptas. trimestre
Paquet de VINTICINC NÚMEROS. 75 còntims
Anuncis, esquelas, remittits y reclams, a preus convencionals. Per l'edició del vespre s'admeten esquelas mortuòries fins a las sis de la tarde. Per l'edició del matí, fins a las dues de la matí.

Anuncis del dia
Sant Blay, bisbe y martir, y santa Ceferina, verge y martir.
Sants de demà: Sant Andreu Corsini, bisbe y confessor, y Santa Joana de Valois, reina.
Quaranta hores: Continúan a la iglesia de la Mare de Deu de la Misericordia, de Tercerías, francesas.—S'exposa a dos quart de vuy del matí y se reserva a dos quart de sis de la tarde.—Demà seguirán en la mateixa iglesia.
Cort de Maria: Fa la visita a la Mare de Deu de la Providencia, en lo P^o privilegiat, a la V. ciutat de las Salas.—Demà a la Mare de Deu dels Dolors, en lo Bonaventura, a Santa Maria del Mar.
La Misa d'avuy: Es de la Sagrada Família Jesús Maria y Joseph.—La de demà es de Sant Andreu Corsini, bisbe y confessor.

Observatori meteorològic de la Universitat.—D.^{re} E. Lozano.—2 febrer.
Hores d'observació: 8 matí; 3 de la tarde.—Baròmetre a 0 y al nivell del mar: 744.92.
Temperatures: Màxima: 22.4 sol; 14.5 ombra. Mínima: 2.4 ref.; 3.4 ombra.—Termòmetre tipo: 98; 114.—Pluja en 24 hores: 6.80.—Aigua evaporada en 24 hores: 1.40.—Gruas d'humitat: 70.2; 61.2.—Vents: Direcció: ESE. Velocitat per 1ra 3.2; 4ta 1.7.—Estat del cel: Nebert.—Núvol: Classe: Nimbus. Nimbus-cumulús. Cantitat: 1.0; 0.9.
Sortida del Sol, 7 h. 15 m.—Posta, 5 h. 13 m.—Sortida de Lluna, 10 h. 11 m.—Posta, 9 h. 50 m.

Don Agustí Rigalt y Cortiella
Professor interí de la Escola de Belles Arts
morí'l día 24 de janer prop-passat
(A. C. S.)
L'Ilustre senyor Director de la Escola, sa viuda donya Emilia Buxeres, fillastre, germana, cunyats y cunyades, nevots, nevots polítics, cosins y demés parents, pregan a sos amichs y coneguts lo tinguin present en sas oracions y assisteixin als funerals que en sufragi de l'Ànima del difunt se celebrarán demà, dissapte, 4 de febrer, a las deu del matí, a l'iglesia parroquial de Nostra Senyora de la Mercé.
No s'invita particularment. Lo dol se despedeix a l'iglesia.

Comunicat
Senyor Director de LA VEU DE CATALUNYA:
Havent arribat a mon coneixement que l'establiment funerari «La Neotafía» ha complimentat alguns encàrrecs y ordres de personas amigues del que inserir que a n'ella han acudit ab la creencia de que encara continuu essent l'encarregat de la administració de dit establiment, lo que no es cert, me precisa per avtal motiu fer novament pública manifestació de que cap classe de relació hi tinc avuy dia ab dita casa, encare que en ella no's manifesti concreta y categòricament lo no formar part de la mateixa a las diferents personas amigues meves que equivocadament y per rabí de mon nom y serveys, acudeixen al referit establiment ab la seguretat de que ho d'esser ja l'encarregat del compliment de sas ordres; per lo qual, a fi d'evitar la repetició d'aytals equivocacions en benefici seu y perjudici de mas relacions y del meu, va veig ab la necessitat de participar, per medi de la present, a pesar d'haberho ja anunciat en variis periòdics de la localitat, que'm trovo al frente de la direcció del establiment LA FUNERARIA SISTEMA MODERNO dels senyors Pere Domenech y Andreu Vallbé, situat en la Ronda de la Universitat, número 31, abont lo públich que'm favoritzi ab sos encàrrecs, podrà apreciar la classe de serveys que en ell s'hi fan, y que son los mateixos ab que de llarch temps he procurat sempre atendre al públich.
Donantli, senyor Director, las mes expressivas gràcias per la inserció del present, se repeteix de V. affm. S. S. Q. B. S. M.
JOAN FERNETI.
Teléfono 1893.

GRANS MAGATZÉMS
— DE —
EL SIGLO
FI DE TEMPORADA
Gran rebaixa de preus
desde'l 1 al 15 de Febrer
Com la verdadera rebaixa de preus que s'ofereix al públich es solament desde'l 1 al 15 de febrer y passat que siguin agnets días se tornarà a vendre als preus corrents que la Casa té establerts, s'ha adoptat lo sistema del tant per cent de deducció sobre'ls preus que estan marcats en tots los gèneros, com única forma que permet al públich pogner comprovar la veritat de la rebaixa que obté en las compres sens necessitat d'alterar la marca dels gèneros, sistema que ofereix al mateix temps major facilitat en la venda y completa seguretat de que lo preu fixo és invariable existirà de la mateixa manera, durant los esmentats 15 días, que ha existit desde la fundació de la Casa.
Desde'l 16 de febrer se tornarà a vendre als preus de costum.
Pera ls articles que hagin de confeccionarse, y's fassin los encàrrecs, mentres duri la rebaixa, no regeix pera res lo descompte que s'ofereix.
Al objecte de que no's fassin difeils las operacions, la Casa fixa com a mínim de compra, pera tenir dret als descomptes, la quantitat de 250 pessetas en cada Secció.
En totas las Seccions del Establiment s'hi venhen grans cartells, ahont s'hi detallan los descomptes corresponents a cada article.

Don Jaume Margenat y Palet
quí morí lo 3 de Janer de 1898
(A. C. S.)
Sa viuda donya Maria de Montserrat Gallissá y Soqué, germà don Joseph, germans polítics don Antoni Gallissá y don Geroni Moragas, germanas polítics, nevots, tias polítics, cosins y demés parents, al recordar a sos amichs y coneguts tan sensible perdua, los hi pregan se serveixin assistir a alguna de ditas misssas, per lo que rebiran especial favor.
Lo dol se despedeix a la iglesia. No's convida particularment.

MOTORS DE GAS
usats, bons y barats, se'n venhen desde mitj cavall de forsa, fins a 15 cavalls. La persona que'n necessiti algun pot dirigir-se a E. P.—CARRER DIPUTACIÓ, 218, 1.
J. MARSANS ROF.-Valors y cupóns
Rambla de Canaletas, 2
Queda oberta la negociació de tots los cupóns venuts y obligacions amortizadas dels ferrocarrils de Tarragona a Barcelona y França.

Problema previ
Entre nosaltres no van acordats la societat y l'Estat, lo poble y'l govern. Tenen diferent criteri, distinta conducta, aspiracions contrapuestas y antagonicas. Si no viuen en guerra oberta, es porque la societat es tímida y se arroglat en lo moll del ossos l'hàbit de la sumissió y la obediencia.
Avuy com may, es notori y radical aquest divorci. Avuy tenim tots la obsessió de que devem regenerarnos ab valentia y forsa. Avuy nos trobem tots entre perills terribles, amenaçats, no de guerres intestinas ni de convulsions del nostre organisme, sino més forta y més immediatament per las concepcions d'altres pobles. Però may com avuy han sigut irredutibles las diferencies que separan als ciutadans dels que governan.
La societat ha expressat ab vivaces las sevas aspiracions. Vol substancialment una administració senzilla y barata, una justicia independent de tota influencia governamental y politica, una política honrada, un régimen de completa é integral autonomia pera regions y municipis. Té clara conciencia de que sas grans desventuras provenen de la burocracia, del caquisque, de las ficciones y corruptelas en que consisteix la vigent política, de la omnipotencia del govern y sos agents y paràsits, de la substitució de la uniformitat amorfa a la varietat humana.
Sap ben be la societat que la teoria jacobina no es reconstruïent, sino un dissolvent eficaçissim. Sap que la naturalesa es arreu diferenciació, varietat, anergia complexa y llure. Sap que si careix de voluntat, es porque l'Estat, tutor rutinari é inepte, sobreposas las sevas lucubraciones artificials y pobres a las festivas necessitats de la vida. Y, naturalment, suspira pera lograr la sustantivitat que li falta, pera renovar la seva autonomia y'ls seus drets, pera refer los seus destins, desplegant estímuls, despertant activitats somortas, fen plásticas y poderosas las sevas propies ideas.
Quin es, en cambi, lo pensament del Estat? Es avuy més celós que avans de las sevas atribucions enormes, de sa omnipotencia capritxosa. Segueix veient ab mals ulls la emancipació de municipis y regions, de pobles y rasses, los anhels de la societat, los plans innovadors que lluny d'ell concebeixen y divulgan ànimas desitjosas del be públich. Es pera ell gran comoditat deixar las cosas com se troban. No vol soltar de sas mans inhàbils la administració ni la justicia. Viure sobre la societat; exercir la dictadura; intervenir en lo gran y en lo petit; serhe tot de fet: tal es la seva pauta, tots los seus afanyos.
No hi haurà manera de fer desaparèixe tan funest divorci?
Las grans nacions, las que tenen sál cervell y sana la voluntat, cuydan ab preferencia de posar y mantenir d'acort a govern y ciutadans. Estimant gravissim dany una discórdia, treballan pera eludir-la y si's produeix, pera olegar-la. Volen que en l'ordre exterior y dins de casa seva determinadas ideas, econòmicas, politicas y socials, moguin lo pensament y guin los passos de la societat y dels seus organismes. Temen per la seva tranquil·litat y per la seva vida en quant en son si se produeixen contradiccions insolubles.
A Espanya, per desgracia, lo mal de la divisió se torna deplorablement crònic. Tira l'Estat per un costat; la societat per altre: l'Estat es rutinari; la societat innovadora: aquell està adscrit a un statu quo intangible, qual sosteniment es impossible sense dany de gran monta; aquesta se sent foydament desitjosa de sortir del statu quo ab medides reformas y ab institucions noves.
Aqueixas diferencies constitueixen una de las més tremendas causas del nostre present dol, y explican lo pesimismo de totas las classes, lo descrédit dels polítics, lo general egoisme, la indiferencia suicida ab que deixem abandonats a mans torpissimas los interessos colectius. Mentres existeixin, seguirém en las inferioritats y flaquezas que'ns ha valgut, en la guerra ab los yanquis, derrota sobre derrota; en va voldrém refernos y redimirnos, en va brascarém reconstruïent per la voluntat desniada y peral cervell, guanyat per la anemia.
A tots, alts y baixes, se'ns imposa un problema previ y urgent. Lo problema de concordar la societat ab l'Estat, lo poble ab lo govern. Debém dilucidar si han de prevaldre las ansias innovadoras d'abaix o'ls arbitris de dalt; si ha de reduirse pera que la societat signi,

sada. Aquesta especie era molt abundant per tot Europa, especialment a Alemanyia ahont, durant lo sigle passa, los seus ossos se utilitzaven com a remey en lo nom de *Licora fossil*.
Lo Mamut ó *Elephas primigenius* era molt més gran que'ls elefants actuals, donchs n'hi havia de 5 a 6 metres d'altura. Se diferenciava ademés del elefant actual de la India per las sevas monstruosas defensas que tenian fins a metres llargada y estavan cargolades cap a munt formant semi-cercle. La seva trompa era semblant a la dels actuals, pero tenia'cos més pesant y las potas més curtes, estant tot ell cobert de llarchs pels, molt més abundosos en lo coll y en lo llarch de sa espina dorsal, en quals llocs formavan una abundosa crin. Las formas generals, estructura y pell d'aquest animal s'han pogut conèixe ab tota exactitud, a diferencia de lo que passa ab los demés que s'han descobert en estat fòssil, per haverse trobat en la Siberia exemplars quasi intactes y conservats incorruptes, gracias al glas que com un estuig los cobria. L'esquelet d'un d'aquests fou recullit per M. Adams en las costas del mar Glacial y transportat al museu de Petersbourg ahont està exposat junt ab l'esquelet de un elefant actual de las Indias, pera que tothom pugui apreciar la diferencia de grandaria que hi ha entre'l Mamut y lo Elefant.
Cuvier, en sos *Osséments fossiles*, enumera las diferents regions d'Europa ahont s'han trobat defensas de Mamut, sobresortint entre totas la vall de l'Arno superior, en lo Piemont, ahont s'hi trova un verdader foyssar d'elefants fòssils, fins al punt de que'ls seus ossos servian pera fer los marcs dels camps y las parets de las cases. Pero lo més curiós es que la troballa dels restes de Mamut ha donat lloch a gran número de creencias y tradicions consignadas en los anals de diferents pobles. A Grecia se'ls prengué per ossos dels semideus ó dels héroes, y en la Etat Mitja per ossos de gegants. A Catalunya, segun la costella del Drach de Sant Llorens del Munt, que a mon parer no es més que un fragment d'una de Mamut, que havent sigut trobada ab la vèrtebra de que'ns parla lo P. Vergés en sa historia, en alguna de las nombrosas covas que hi ha en aquella famosa montanya, la fantasia popular sen'apoderà enllasantla ab la llegenda del Drach y'l comte Jofre.
Si en alas de la imaginació nos trasludem a aquella llunyana época, situantnos al cim del Tibidabo ó Turó de Moncada, veurém lo paisatge del tot cambià, tant per la part de la costa com per l'interior; puig mentres lo Vallès no presentava los accidents orogràfics tan pronunciats com avuy dia, y en sa part baixa hi havian diferents estanyas ahont creixia y se desenvollopava una fauna lacustre resto de la que hi vivia en las darreries del pliocen, sent tot lo demés un prat immens y verdent animat per la presència de llurs habitants, los paquiderms de monstruosas formas, los cervos de gran alçada y ab lo cap adornat de gegantinas banys, y'ls cavalls petits y rebassuts; en cambi, lo pla de Barcelona y Llobregat dormia encara sota las onas del mar, que anavan a estrèllarse al peu de las montanyas, rodant ab una corona d'escuma al Montjuich, que com un gegant navili se trobava aïslat al mitj d'aquell golf, y lo mont Taber, que tot just trauria'l cap desobre l'aygua, com a una tisa posada pel Criador pera conèixe'l lloch que després havia de servir d'escamell a la Ciutat Comtal.
N. F. y G.

Notas científicas
Los mamífers de Catalunya en la época quaternaria
General fora la sorpresa si un dia coregués la veu de que pel pla del Llobregat havia aparogut una remada de elefants, que pel Vallès y Girona hi havia hipopòtams que nadaven en las ayguas dels estanyas, que de las covas de Moncada havian sortit uns óssos grandiosos, y que per las montanyas vehien corrian cabras, bous y cavalls salvatges.
Y no obstant, aixó que ara ningú creuria ha sigut en realitat, com ho demostren los descubriments dels restes fòssils, pertanyents a dits animals, fets en diferents comarcas de nostra Catalunya, y catalogats pel sabi geòlech doctor don Jaume Almerá, prober, en una Memoria llegida en la Real Academia de Ciencias y Arts d'aquesta ciutat.
Los pertanyents a la época quaternaria son: Carnívers: *Canis familiaris* Lin. (Caldas de Malavella), *Meles taxus*, Pol. (Id.), *Ursus spelaeus* Blum. (Castellbisbal, Moncada, Lloreda); Proboscíds: *Elephas primigenius* Cuv. (Olot, Vallfermosa, Sant Vicens dels Horts). Solipedos: *Equus asinus* Lin. (Caldas de Malavella). Rumiantes: *Cervus elaphus* Lin., *Capra hircus* Lin., *Bos taurus* Lin. (Lloreda, Caldas de Malavella). Paquiderms: *Sus scropha* Lin. (Lloreda), *Hippopotamus major* Cuv. (Serinyà). No mentretindrè en fer la descripció de tots aquestos mamífers porque molts d'ells a vinen encara avuy dia a diferents pocch dels existents, sino solament de dos que han desaparegut per complet, y son lo *Ursus spelaeus* y l'*Elephas primigenius* ó Mamut.
L'*Ursus spelaeus* (os de las cavernas), era dels més ferotjes entre'ls carnívors antediluvians, éssent quatre ó cinch vegadas més gran que'ls nostres óssos actuals, puig s'han trobat esquelets que tenian 3 metres de llargada per 2 d'al-

Notas políticas
Un discurs d'en Canalejas
Lo senyor Canalejas, aquesta ànima en pena de la política madrilenya, que està de tant temps buscant un partit en que calcar-se de quiete, sense trobarne cap, pronuncia l'altre dia un discurs en la Asociación de la prensa, de Madrid, sobre la crisis nacional, en lo qual parla de tot; dels grans problemas actuals, de las agrupacions gremiales, de la miseria de la premsa, del impost sobre'l Deute, de las economias, etc., etc.
Y parlant de tantas cosas, naturalment que no podia deixar de parlar de lo que, una mica per moda, pero bastant per por, preocupa a la gent de Madrid; del regionalisme.
Al comensar a parlarne, afirmà lo *ex-jovenes-ministro*, que res hi ha tan per-

niçios com les fórmules vagues, *banderines de enganche de los señores feudales que por su vanidad cautivan, pero que aniquilados dejan ver los peligros que ofrecen*.

Ab això semblava que'l senyor Canalejas nos anava a explicar lo que y'l com del regionalisme y de la descentralització: fins aleshores se poden admetre, quins límits s'hi té de posar y de quin manera s'han d'evitar sos perills. Ab aquelles frases per compensar, se podia veure que algun polítich de Madrid, fins aleshores, al referir-se al regionalisme sabia de que se la havia; però en Canalejas ho sap tan poch com los altres. No ha vist més que un efecte exterior degut a una causa immediata; ni l'ha sapigut explicar íntimament, ni ha trobat una idea per aclarir lo però ells tan difícil problema.

Vegis, sí, lo que digno: «El extraordinario desarrollo que han adquirido las tendencias radicales regionalistas tiene dolorosa explicación. Al noble orgullo que el español ha sentido siempre por serlo, ha sucedido, después de tantos desastres, y no lo ocultan muchos, el sentimiento de pertenecer a esta nación. El dolor del mal presente, y el temor del sacrificio futuro, han inclinado los ánimos hacia el separatismo, y esa inclinación se ve halagada y extremada por un espíritu de proselitismo político que no puede ser más venenoso y más perjudicial para nuestra patria».

No ha de confundirse la descentralització administrativa com el sentit regional que subvertia los elementos de la patria y que causaban los regeneradores, disfrutando de los beneficios que obligan a la desconfianza. Con grandes lamentos se solicita hoy que el Estado se encargue de la enseñanza primaria, encomendada a organismos locales y tan abundada, que revela en los centros verdaderamente incapaces. La prensa se llena con relatos del abandono en los servicios de beneficencia. En la tributación, en la absorción de propiedades del Estado, en las deficiencias de los conciertos, la ineficiencia es manifiesta. Y no se habla de los expedientes de quintas, porque el caso de Murcia habla por sí solo. Todos estos son efectos perniciosos en que la reflexión debe pararse.

Pero no es justo que confundamos la descentralización con el regionalismo. Això darrer es lo que no acabem de entendre. Què s'hi hi enduen a n'en Canalejas de que's confundeixi o's deixi de confondre lo regionalisme ab la descentralització? Aquell, sembla que no li agrada, perquè subverteix los elementos de la patria; y aquesta, no la vol, perquè per ara, ni la poca existent dona bons resultats en la ensenyansa, en la beneficencia, en la tributació, en las quintas...

Y dencíes, qué farém, senyor Canalejas? ¿Es que realmente creu que tot ja va prou bé, y que pel cantó del regionalismo no li ha res que ferhi?

UN DIARI

No haven conegut cap persona més satisfeta al món que don Joan Miserachs quan se lleva de dormir, per allà entre sis y set de la matutina. Casi mai retira tard, pochos son los dias que vegi senyalar las dental relloge, despertador que té demunt de la calaixera. Aixís es que a las primeres horas del dia deix lo lit, y tan bon punt s'ha acabat de posar la darrera pessa del vestit, ja está assegut a la taula, demunt de la qual la minyona li ha acabat de posar la xocolata.

Menja ab verdadera gana, ben una copa de licor reconfortant, s'aixuga'l bigoti, y agafa'l diari que te ya sobre de la taula. Això tots los dias, sens falta. Lo desplega y's posa a llegir. Don Joan no s'ha parat may a meditar lo que representa aquell paper ple de lletres. No mes sab que li costa una pesseta cada mes, una miseria comparat ab la xocolata y la copa del licor, perquè ab tan de gust com menja y ben, se entra de la política y de las noticias del dia avants. En fi, que li resulta unas postres baratas y substanciosas.

Passem revista al valor intrínsec de aquell aliment intelectual. En primer lloch trobem l'article de fondo d'un valor positiu considerable, ple de doctrina, de ciencia, de sociologia, obra d'un talent desenrotllat en la combat de la vida, en las llytas de la societat; avís de un cervell que pensa clar entre la Societat decadent, apuntant nous horitzons als vells règims y als governants rutinarios. A don Joan l'article'l satisfi, pero creu que s'ha escrit-perquè sí, no ha calculat may lo proces psicológich de una existencia que ha hagut de precedir a la confecció d'aquell rahonat treball.

Seguidament venen las *Notas políticas*, espurnas d'un ingeni fells, que observa be y tira las flechas ab un cop de ull que casi sempre toca, y quan toca fereix las bandes ridiculas o criminales de la farsa política. Es un treball més lleuger, pero més viu y més comprensible y de més efecte, sobretot per don Joan que té'l diari aquell per un oracle de son sentir en materia política.

Després ve una secció literaria, a quina don Joan dona poca importancia, y que casi may llegeix, a no ser un dia que la feyna no l'apressi y no tinga res més que fer, perquè pensa que tant se val perdre'l temps ab una cosa com en un'altra.

¡Ah! si sabia don Joan lo que significava aquell article a quin tan poca importancia dona!

¡Si sabia que allò que ell jodia *cabotías inútiles*, es un tros de vida arreñat de la propia existencia del autor, que allí hi ha condensadas las llágrimas més sentidas de sa vida, las arreñadas ab més violencia del fons del seu cor, o be los records més dolcos, las il·lusions més bellas de la seva existencia! Si comprengués que tot allò lo ha escrit son autor, no per fer perdre'l temps a ningú, sino per trasmetre al lector sos sentiments, sa justa manera d'apreciar la vida, per allisonar a la llengua o

brutal societat, procurant interessarla en be de la bellesa o dels sentiments humans que univen del sen cor!... Y pobre literat, troba sols lo menyspreu, per recompensa en tantas y tantas de las mans a quinas va a parar la seva obra!...

Noticias de la capital. ¡Oh! quina altra secció més trevallsa. ¿No haven seguit al reporter en son peregrinatge per la ciutat? Sempre afanyós del sucés que acaba de passar, de la desgracia que hi ha hagut, del foch que s'ha ficit, del crim que s'ha comés, del lladre que ha detingut la policia, sempre corrent de l'un recó a l'altre, com lo drapayre del vestit moral del home, recullint un tros aquí, un esqueix allà, dels mals sentiments de la societat o del rebu de la desgracia. Y en societat y academias, altres redactors escoltant las conferencias y prenent notas per aervirho tot ben detallat al endemà al satietat del Joan.

Y l'informació telegráfica? En totas parts del món hi ha homes actius sempre atenta al sucés interessant, depositant a las oficinas telegráficas telegramas donant compte de tot, y als filafieres trayessant las terras y'ls mays transmitent la darrera nova... y'l mors corrent sobre la bicicleta portant a l'impremta lo darrer despaig rebut.

Y encare més: aquell apuntant preus de mercats, cotizacions de bolsa laltre, que tal vegada no te ni un cupó, ni un paper de valor, ni un duro per gastar, y corregeix, no obstant, ab tota detenció los darrers cambis de Londres, de París, de Buenos Ayres y de Madrid, perquè al endemà don Joan pugua enterarse'n ab tota comoditat.

Y encare allà, als impremta una mitió de caixistas treballant, lo corrector corrègent lo compaginador, compaginant lo maquinista, colcant la forma; marcant los marcadors y la máquina vomitant papers plens de lletres ab una precipitació maravellosa que hauria passat per diabolins un sigle enrera. Y encare altres homes fent paquets que entregan als repartidors, y aquestos, escampantse per la ciutat ab lo paquet sota l'axella, deixant-ne un aquí y un altre allà, perquè's senyors com don Joan pugan tenirlo a la taula al costat de la xocolata quan se llevan del lit abont han passat la santa nit entregats al més tranquil dels sons.

Oh, miracles de la ciencia de nostre sigle, que per tres cèntims diaris permet servir unas postres tan substanciosas al esmorzar de don Joan!

JOSEPH ALABERN.

Gazeta musical

Ahí a la tarda va donarse en lo Teatre Lirich lo segon dels concerts ab que ha debutat la «Societat Musical de Barcelona» dirigida pel nostre Osear Jüttner. En aquest concert van repetir la major part de las pessos del primer, afegintshi lo *Rout d'Omphale* de Sant Saens y la *Sinfonia* núm. 1, en *do menor*, de Brahms.

La opinió va ja decidirse ab completa unanimitat, després del primer concert, sobre'l valor artístich d'aquesta primera campanya de la «Societat Musical de Barcelona», y es de esperar confiadament que, conforme daye un dels interessats, d'aquí endavant ja's donaràn millor.

Ahí en lo Rout d'Omphale, tan conegut, va notarse be una de las características de la manera de dirigir del mestre Jüttner: la de destriar los efectos instrumentals de tal manera que apenas res resulta fos y pastat, com si la constant preocupació del director fos la dels que tenen de dirigir bandes o be orquestas al ayre lliure, abont totes aquelles positivities y delicadas, necessarias en las salas de concert, haurian de resultar completament perdudas.

En la *Sinfonia de Brahms* va ja notarse un altre cosa: la falta de preparació; un *Ja pot tmar parent del mico una mica meos* que's priva enterament d'ornaments de la obra sinfónica del mestre alemany. En lo primer temps (*En poco sostenuto*) sembla que Brahms sap ben be abont ya, y més encara d'abont ve: aquelles eloquents insistencias beethovenianas, nos guardaran de mentir; pero després, en lo *Andante sostenuto*, que diuen que está tan be, y en lo *Un poco allegretto*, francament, no van saber fèrmoshi veure gran cosa. En lo temps final (*Adagio-Allegro-Allegro*), d'estil molt diferent al principi, torna cap a lo fi Beethoven a ferhi de las sevas, ab formas y procediment del Final de la Novena que donan a la obra certa grandiositat apoteósica y que van emportant l'aplaudiment de la concurrencia.

Sige com se vulga, la obra de la «Societat Musical de Barcelona» es digna de llohana per tots conceptes, y no tenen de desonorar-la gens ni mica los resultats que pugua tenir aquesta primera campanya. Tan mateix fan molt de be'l nostros mèchis benemèrits en cridar a Barcelona mestres estrangers; com més ne fassin venir millor; ab ells, y ab los estudis comparatius que serenament s'hi fassin, de segur que hi tindran molt que aprendre, lo mateix los mèchis que'l públich.

LAS COMARCAS

Cerdanya

PUIGCERDA. Lo darrer dia del mes passat, un gos rabios posà en alarma a tot lo veïnats.

Aquest gos, que presentava senyals evidents de rabia, recorregué diferents pobles d'una y altra banda de la frontera essent perseguit per los aduanes, guardia civil y altres empleats fins que sigué mort en lo poble de Nahuja, d'ahont sembla que n'havia surtit.

Lo gos tingué temps de mossegar a diferents personas, que reberen las primeras curas del metje senyor Durán, essent traslladadas unas a París y altres a Barcelona, pera subjectarse respectivament al tractament del doctor Pasteur y del doctor Ferrán.

Las autoridades han pres rigurosas midas ab los altres gossos.

Lo sucehit es comentadíssim, molt mes

per haver ocorregut en aquesta temporada da frets.

Ripollés

CAMPRODON. Hen passat una temporada bona d'hivern. S'assegura que en lo dia mes frí de l'hemisfèri a las set del matí, marcà 12 graus baix cero. Ha nevats mansament.

Corre la veu de que's prepara pera lo vinent Carnestoltes una estudiantina que tot lo que recullí será repartit entre 'ls pobres d'aquesta Vila.

Se'ns ha dit que uns lladregets han fet alguns robos en lo vell poble de Rocabruna, robant vintams d'alguna masia y ferramentas de la casa rectoral.

Lo dia 30 del passat tingué lloch la festa major del vell poble de Molis, la qual estigué molt concorreguda. Crida molt la atenció que en un dels balls de sala hi havia entrós mèchis una nova de uns 13 anys que tocase lo violi ab molta abnació signent l'admiració y aplauso de tots los concorrents.

Lo vell poble de Sant Pan de Segurías celebrà també lo dia 25 sa festa major, que degut al bon temps se veje molt concorreguda.

Noticias de Barcelona

Concorreguda en extrém s'ha vist durant las horas del dia, y molt especialment pel matí, la iglesia de Sant Jaume, ab motiu de celebrarsi la festa de Sant Blas, particular advocat en las malalties de coll. Hi ha hagut moments que's feya difícil entrar en lo temple. Gran ha sigut lo número de clris que s'han ofert al Sant y molt ha sigut també lo despaig de panells benèfics en non del Sant, que a cambi d'una petita almonya s'enduyan los devots.

Pols qui recordem que no fa molts anys aquesta festa era molt insignificant y encare passava desapercorrida per molhissima gent, al véurela celebrar ara ab pompa y ab tant de concurs, son dona una idea de lo molt que s'han desenrotllat entre nosaltres ayals enfermetats.

Ant tingué lloch en lo teatre Olimpo, lo segon ball particular de disfressas organiat pel «Centre Felis y Codina», veyent-se per demés concorregut y adjudicatse a vari creps de las conyortas que l'hubian trajos de més bon gust.

Pera la nit del dijous vinent anuncia aquella Societat un altre ball de disfressas, havent encarregat a la banda del Hospici la interpretació del programa.

S'han publicat las bases a que haurán de subjectarse las societats corals que vulguin concorre a la anunciada excursió a Narbona y Beziers, y que tindrà lloch los dies 23 y següents del mes de juny del present any, en la que hi podran prendre part totes las societats que pertencin a la Asociación de las Coros d'en Clavé que tinguin apres las següents obres: *Concor de veus solas: «Las Flores de Mayo», «Los Pescadores», «Los Xiquets de Vall», «Al Mar», «Arre Moreu», «La Marsellesa» y «Salut als Cantors».* Ab acompañament: *«Las Galas del Cinc», «La Gratitud», «La Maquinista», «La Verberna de San Juan», «Gloria al Arte» y «Lo Pom de Flores».*

Aquest demati han sigut curats en la casa de socorro del districte de las Dressas, una dona y un home que's barallaren en lo carrer del Arch del Teatre, sortintse ella ab varins esgarriuradas y ell ab una contusió a la cara.

Lo senyor Bisbe ha nomenat: regent de Sant Josep de Gracia al Rvt. don Manuel Travesa, y de Maslorens al Rvt. don Joan Icart; ecónomo de Plegamans, al reverent don Joan Viaplana; vicaris: de Pirola y Hostalets, al Rvt. don Martí Campredó; de Cubelles, al Rvt. don Ferrán Mesull; de Santa Agna de Barcelona, al Rvt. don Antoni Solanich; de Sant Antoni Abad y Costra Senyora dels Angels de aquesta ciutat, al Rvt. don Ramon Puig; regent de Sant Josep de Gracia, al reverent don Josep Coma; de Vallirós, al Rvt. don Joaquim Oriols, y de Sant Jaume de Domenys, al Rvt. don Segismund Otzet.

S'acaba de formar ab valiosos elements artístichs de la terra una important empresa pera'l foment y regeneració del modern teatre lirich exclusivament regional y popular.

La direcció'n din, en una nota, que's proposa admetre, pera ser examinada, totes quantas produccions escénicas erreg meridionales de representació, essent preferibles las que no passin d'un acte.

No cal dir si la nova ha sigut acollida ab entusiasme. Bastará saber que ja son molts las obras de distingits mèchis y literats catalans acceptadas y destinadas a la vinent temporada de primavera, quina fetxa inaugural s'anunciará próximament.

Considerant los bons propòsits de dita empresa y la significativa oportunitat de iniciarlos, no dubtem que veyrán correspostos per part d'autors y públich ab tot l'exit que's mereix.

L'empresa invita desde ara a tots los que's creguin ab aptituds, pera que'tinguin preparadas las sevas obras pera ser presentadas en lo lloch y forma que dintre poch temps s'anunciará.

La «Academia de la Verge de Montserrat y Sant Lluís Gonzaga», tindrà la Comunità general de reglament lo prop vinent diumenge, a las 8 del matí, a la iglesia de Santa Agna.

Durant la santa missa, la secció musical, baix la direcció del mestre don Domingo Luprestí, tocará escullidas pessos de son repertori.

La Junta de Beneficencia de la iglesia de Bethlehem, ha repartit durant l'últim trimestre als pobres y malalts sonse recursos de la mateixa, 1.238 bonos de carn, 1.174 de pa, 835 de llet y 1 de medicina, quin import total es de 1.149.85 pessetas, essent socorregudas un promedi de 305 familias.

En las fabricas de calsat de Palma de Mallorca, serán admesos tots los dependents de dit ofici que s'hi presentin, puig

a causa de l'escassetat de brassos no poden las esmentadas fabricas servir los nombrosos encàrchs que desde América s'els hi fan.

Lo Banc de Barcelona va celebrar ahir la Junta general ordinaria d'accionistas, corresponent al segon semestre de 1898. Presidi l'acte don Emili Juncadella, vocal de la Junta de Gvern y president del torn.

Debutos los gastos apareix un benefici líquid en lo citat semestre, de 401.400.50 pessetas, que permet repartir 8 pessetas per acció, a sigal 8 per cent del capital desembolat, quedant en remanent de 1.430.50 pessetas pera agregar als rídits del actual semestre.

La Memoria llegida en dita Junta indica la necessitat de restablir lo crèdit y la confiança que temporalment ha desaparegut del comers espanyol ab motiu dels darrers desastres.

Pel ministeri de la Gracia, han sigut conyaladas varias pensions ab motiu de la mort de soldats a Cuba, y quinas pensions que deurán ferse efectivas per la Delegació d'Hienda d'aquesta provincia, son las següents:

A la viuda donya Amalia Sevillano, 647.50 pessetas cada any, per sa calitat de mare del sargento Laureano Carrasco, mort a Cuba; als esposos don Joan Campubí Vilatorrada y Manella Calvet, pares del difunt soldat Miquel Campubí, 182.50 pessetas; als esposos Joaquim Rosi Colom y Antonia Macarulla, pares d'un soldat mort a Cuba, 182.50, y a Pau Fuxet Roselló y Josepha Nonell, pares del difunt cabo Enrich, 275.75 pessetas cada any.

Per Real ordre del ministeri d'Hienda, ha sigut nomenat administrador de l'Aduana de Tarragona, don Sebastia Beltrán de Pablo Blanco, actualment vista de la de aquesta capital, havent sigut designat per ocupar lo seu puesto, don Nadal Roselló y Roselló, segon que's de l'Aduana de Port-Bon.

Avuy s'ha verificat l'enterró de don Manuel Valdes Goycochea.

Han tingut lloch avuy los funerals de don Esteve Mundet Maay, a Sant Agustí.—Donya Montserrat Valentí Soler, a la Concepció.—Don Josep Planas Bardià, a la casa Provincial de Caritat.—Donya Joaquina Babi Doménech, a la Catedral.—Don Pere Castruchí Sirvent, a l'iglesia de las Reparatadas.—Rnt. Antoni Aurin Teixidor, a Sant Just y Pastor.

Lo ministeri la Governació ha telegrafiat a don Joan Coll y Pajol lo següent:

«Rebut lo telefonema que en unió d'altres propietaris d'aquesta provincia, s'han servit dirigirme, l'hi manifesto que'l expedient se troba en lo Consell d'Estat pera sa resolució y en son dia ja tindrè present las indicacions que'm fa».

Ha mort a Sant Feliu del Llobregat don Miquel Ricart y Campmany, que fou llarch temps vis-president de la comissió provincial.

Enviám a sa afilida familia nostre més sentit pèram y fem votos pera que Den concedi al finit la eterna gloria.

Los Mossos de la Escuadra de Palautordera comunican haver designat a Joan Sanromá Gual y Antonia Cedina Callops, per haver manifestat que en la nit del 31 del passat mes de juny los hi havian robat los mobles y diners de la casa que viuen en lo poble de Llinas, y averigunt lo fet resultà ésser un robó suposat, trobant tots los objectes en poder de l'Antonia, sa muller. Abdós foren posats a disposició del jutje municipal d'aquell poble.

Los de Píera, detingueren a un subjecte que s'havia apoderat de 60 caps americans d'una vinya d'aquell terme.

En los claustres de nostra Sen hi ha exposat un edicte del M. I. Sr. Arquebisbe de Toledo, anunciant las oposicions pera la plaza de salmista, ab càrrech de baix de capella que's troba vacant en aquella catedral.

Las reglas que s'adicionan al article 37 de la Instrucció, pera lo procediment contral'ls deutors a la Hienda pública, de 12 de maig de 1888, son las següents:

«Novena. No podia efectuarse ni anunciarse cap subasta de inmuebles embargats per la Hienda, per debits de contribucions sens que'l respectiu registrador de la propietat haja retornat al agent, executiu un dels exemplars del manament pera la subastació preventiva de que parla l'article 38, acompañant de certificació, en la que s'assin constar las cargas o hipotecas que gravin las fincas, son import y'ls noms de las personas a favor de qui estigan constituidas aquellas.

«Decima. Quan sobre'ls bens subjectes al procediment d'apremi pesi alguna hipoteca, además de rebaxarla de la capitalizació, segons disposa la regla 2.ª, se notificará al acreedor pera que pugua utilitzar lo dret que se li concedeix en l'article 42.»

Art. 2.ª. Al párrafo 1.º del art. 42 de la referida instrucció d'apremi, s'afegirá la següent:

«En defecte del deutor o's causas havents disfrutari del mateix dret l'acreedor hipotecari.

Ab Pojets d'estudiar la manera més factible y beneficiosa pera que'l Ajuntament adquireixi la magnífica col·lecció numismática propietat de don Manuel Cuadra Ramon, se posarán d'acort ab l'interressat lo aleale y'l president de la comissió de Governació, senyor Catalán.

Lo vinent diumenge, a un quart de dotze del matí, lo catedratch d'Arquitectura don Joan Torres, donarà en la sala doctoral del present curs, desarrollant lo tema «Emplo del ferro en las construccions». L'acte será públich.

Han sigut aprovadas las comissions conferidas durant lo mes de desembre darrer als següents: quofes, oficials y individuos de tropa dels cosos d'aquesta regió.

Don Jaime Fernández, don Manuel Gargallo, don Vicents Alvarez, don Josep Gall, don Brá Frías, don Josep Ferrer, don Pere Batlle, don Perfecte Martínez, don Baldomer López, don Genabard Valadrón, don Norbert López, don Emili Ramonau, don Ramon Martí, don Francisco Pérez, don Josep Llavat, don Rafael Peralta, don Valenti Bertrán, don Carmel Cervelló, don Laureá Sanz, don Maximiliá Soler, don Ramon de Tord, don Antoni Tifena, don Manuel Avella, don Ausubi

Arregui, don Baldomer Sedó, don Josep Aymerich, don Pere Ballester, don Josep Azagra, don Tomás Bosch, don Joan Garbina, don Ramon Viala, don Ernest Miró, don Vicents Fábregas, don Tomás Calpe, don Josep Mora, don Desalitat Iglesias, don Balmor Pujol, don Felis Ros, don Joaquim Gil, don Sebastia Polayo, don Frederich Tomaset, don Josep Valbuena, don Joan Casadevall, don Estanislau Brú, don Gregori Matilla, don Lleó Estalá, don Nicolau Bolán y don Josep Lanza.

En l'expres de demà sortirà cap a Madrid, l'Auditor de guerra don Nicolau de la Peña, que arriba de Manila ab l'Islla de Luzón.

Lo senyor de la Peña ha sigut cridat ab tota pressa a la Cort, pera declarar en la causa que'l Suprem de Guerra y Marina instrueix ab motiu de la rendició de Manila.

Una noticia que mereix prompte confirmació, y totes nostres simpatias es la del projectat establiment d'un teatre d'opera catalana, en lo que s'hi posarán obres catalanas, de color maroniment catalá. Aquesta nova ha sigut acollida, pels que la saben, ab un entusiasme indescriptible, lo que prova que hi ha desitj per part de la gent il·lustrada, y sobretot pel poble, de entrar en cos y ánima a la nostra música, y desterrar de nostre terra l'entronament del genero chico, corruptor de nostros costums y estrany a nostre modo d'ésser y de sentir, per més adeptes y partidarios que tinga.

Formant part de la serie de cançons catalanas armonizadas, que ve publicant lo nostre compositor don Enrich Morera, ha vist a llum la titulada «El testament de Ameli».

Conti aquesta publicació la canó armonida pera coro d'homes, y la lletra de la mateixa, en catalá y en francés.

Han sigut expeditos per aquest Rectorat los nomenaments de mestres interins següents:

Don Antoni Capestany, a Campanet; don Josep Fusté, a Selva; don Joaquim Canela, a Felanitx; don Francisco Masó, a Suria; don Agustí Pedro Belart, a Sant Llorens Savall; don Fortunat Fontana, a Vil·lecond; donya Encarnació Bardo, a Sampedor; donya Teresa Garcia, a Miravet, y donya Carme Vilatorrada, a la auxiliaria de párvuls d'Hostafranchs.

Diumenge, a dos quarts de quatre de la tarda, a la iglesia de Bethlehem, lo doctor don Ramon de Garandini, donarà una conferencia als cooperadors salesians.

Han marxat ab diferents trens, gran nombre de repatriats, que's dirigexen a sas cases.

Ahí arribaren a Barcelona en l'expres de Madrid, don Miquel Lechegay y don Manuel Fernández Caballero, autors respectivament, de la lletra y música de «Figantes y Cabezones», obra que probablement s'estrenarà lo vinent diumars en lo teatre de la Granvia.

L'alcalde de Sant Martí de Sarriena ha enviat al president de la Junta mixta de reclutament la llista de mossos sortejables d'aquell poble.

Los balls de mascarar de las societats y teatres estigueren molt concorreguts; y dels més animats fon lo del Liceu.

Excurcionistas de Catalunya, el doctor don Lluís María Vidal, donarà la quarta lliçó del curs de «Fotogrametria».

En la repunt celebrada aquesta tarde per las Juntas Consultiva y Directiva del Foment del Treball Nacional, ha sigut elegit president d'aquesta corporació, lo fabrilant y ex-diputat, don Albert Riusñol.

Demà dissapte, a las onze del matí, lo doctor don Sebastia Puig y Puig, predicarà en lo chor de la Catedral sobre lo capítol IV del Evangelh de Sant Mateu, que es lo que li ha sigut designat pera complirmonar ayal exercici públich en las oposicions a la canonjia que's ha de proveir en aquesta Santa Iglesia.

Corren rumors de que la Companyia Transatlántica s'encarregará de la repatriació dels espanyols de Filipinas.

Celebraríam que's confirmés aquesta nova, puig s'ha demostrat prácticament que es la Transatlántica la que demostra major interés y cuidado ab los repatriats tant mal tractats y acondicionats per las Companyias extranjeras.

Segons los diaris de Tarragona, ha desaparegut ja'l misteri en lo que's refereix al crim comés temps enrera en la plaza dels Cedassos d'aquella ciutat y del que'n son víctima una dona anomenada Antonia Moragas, que, segons s'ha comprovat per la autopsia, se trobava embrassada de quatre mesos.

Lo seu marit, anomenat Agnati Gansachs, a quí's detingué per haver sapigut que's disputaven abdós molt sorint, s'ha confessat ja autor del paricidi.

Ha sigut posat a disposició del Jutjat, un home que, detingut ahir per promoure escándol en lo carrer de la Libertat (de Sans) se resistí a quedarse reclós en lo quartell de dit districte, y després de ocasionar variis desperfectes, al quedar tancat, arrancá lo lit del calabasso y ab una barra intentá esbotzar la porta de la preso.

Aquesta nit passada hi ha hagut una alarma en los voltants de la plassa del Teatre, per haverse sentit una forta detonació.

Lo cas ha sigut que al entrar un home ab un misto enós dins del ornador, que hi ha en dit lloch, a causa d'haver gran cantitat de gas, sortí d'una espita oberta, s'inflamà aquell ab gran estruendo sens altres conseqüencias que sortir l'esmentat subjecte ab las cellas cremadas.

Han arribat a Barcelona algunas comissions receptoras que conduiren minyons del actual reemplá's pertanyents al cujo al Ultramar.

La Direcció general d'Instrucció pública ha acordat desestimar la instancia presentada per don Pere Riera Valls, mestre de Sampedor, en sollicitud de que's declari que pugua ser elegida per ell, en lloch de serho lo rector, l'escola a que ha d'ésser traslladat en virtut de Real ordre de 5 de

octubre de 1895, en resolució d'un excedient governatiu que se seguí contra dit senyor; y's considera que s'ha concedit la elecció d'escola als mestres que per concurrencia del expedient governatiu haguessen d'ésser traslladats. Se crea a favor d'ells un privilegi que'ls faria de millor condició que'ls demés de sos companys, y s'obriria una porta a la immoralitat, ja que molts mestres veurien en sas propias faltas lo camí de son mellorament material.

Gazeta catalanista

Com avansarem en una de las darreres edicions, lo diumenge prop passat en son domicili social, l'agrupació excursionista «Los Montanyenchs», celebrà consell general ab numerosa asistencia de socios.

Després d'oberta la sessió per lo president senyor Castells y llegida la ressenya dels actes verificats en lo transcurs de l'any darrer y l'estat de comptes pel senyor Gaspar, se feren algunas protestas encaminadas a enllyar lo bon nom de l'agrupació. Fer n's passá a la votació dels dos drets que caducavan, resultant elegits per majoria de vots los senyors don Joaquim M. Gay y don Daniel Roig Pruna, per president y vocal segon respectivament.

En son consell queda constituït lo nou Consell Directiu d'aquella Agrupació en la forma següent:

President, Joaquim M. Gay; secretari, Miquel Gaspar; tresorer, Josep Torres;

